

Nėgės rūšiai – 360,000,000 metų

Dinozaurai atsirado maždaug prieš 230,000,000 metų ir išmirė maždaug prieš 100,000,000 metų. Nėgės atsirado maždaug prieš 360,000,000 metų ir dar tebegyvuoja.

Nėgės – viena seniausių rūšių pasaulyje. (delfi.lt nuotr.)

2006 m. mokslininkai rado 360,000,000 metų senumo nėgės fosiliją. Ją ištyrę suprato, kad nėgių kūno sandara per tokį laikotarpį labai nedaug tepasikeitė.

Nėgės yra labai svarbios evoliucinės biologijos tyrimuose. Jos iš lervos virsta į suaugusias nėges per kelias savaites. Tačiau tuo metu jų kūne vyksta pasikeitimai, kurie evoliucijos eigoje vyko milijonus metų.

Nėgių lervos neturi stuburo, smegenų ir kitų svarbių organų. (usgs.gov nuotr.)

Upinių nėgių populiacija Europoje vis mažėja. Todėl Europos aplinkos agentūra nėgę įtraukė į saugomų rūšių sąrašus.

Lietuvoje šios žuvies ištekliais grėsmės kol kas nekyla. Tačiau latviams nėgės yra skanumynas. Gal todėl jų išteklius Latvijoje laikomas nepakankamas.

Latvijos ir Lietuvos mokslininkai sujungė jėgas. (apc.ku.lt nuotr.)

Lietuvos ir Latvijos mokslininkai nutarė bendradarbiauti kad išsiaiškintų, kaip būtų galima išsaugoti ir pagausinti nėgės išteklius.

Panašiai kaip lašišos, nėgės gyvena jūroje, bet neršti upėse. Jos neršti tik vieną kartą – po neršto nugaišta. O jų jaunikliai keletą metų gyvena upeliuose. Kai subręsta, jie išplaukia į jūrą. Ten gyvena trejus metus ir grįžta į upelius neršti (ir nugaišti).

Nėgių nerštas. (phys.org nuotr.)

Ar Latvijos nėgės plauktų į Lietuvos upes neršti? Jei taip, tai Lietuvos ir Latvijos nėges reiktų valdyti ir saugoti kaip vieną populiaciją, o ne dvi atskiras populiacijas.

Šią vasarą nėgių projekte dirbantys mokslininkai gaudė nėgių jauniklius specialiomis gaudyklėmis ir rinko jų pelekų mėginius – iš jų bus galima gauti genetinę informaciją apie nėges skirtingose upėse, tiek Latvijoje, tiek Lietuvoje. Iš to bus sprendžiama, kaip valdyti nėgių išteklius.

Ar tau buvo įdomu skaityti apie nėges?

Žodynėlis

nėgė: primityvių vandens stuburinių gyvūnų šeima. Kūnas ištišęs, panašus į unguorio. Kūno šonuose, ties galva, matomos 7 poros žiauninių angų. Akys didelės, lervų jas dengia oda. Ties šnerve yra jautrus šviesai parietalinis organas – „trečioji akis“; *lamprey*

sandara: sudėtis; *structure*

lerva: gyvūnas (kirmėlė, vabzdys ir kt.) vienoje iš pirmųjų savo raidos stadijų; *larva*

fosilija: suakmenėjusi, suanglėjusi, mumifikuota arba sušalusi organizmo mikro ir makro liekana, jo atspaudas ar veiklos pėdsakas Žemės sluoksnuose; *fossil*

saugomų rūšių sąrašas: sąrašas gyvių, kuriuos valdžia įsipareigojusi saugoti; *list of protected species*

išteklis: atsargos; *supply*

grėsmė: pavojus; *danger*

pagausinti: padidinti, išauginti; *to increase*

lašiša: žuvis, kurios kūnas verpstės formos, iš šonų kiek suplotas. Galva nedidelė. Nugara melsva, šonai sidabriški, pilvas baltas. Kūno šonai su pusmėnulio formos dėmelėmis; *salmon*

neršti: išleisti ikrus, kiaušinėlius; *to spawn*

nugaišti: padvesti; *to die*

pelekai: plaukomasis žuvies sparnelis; *fin*

mėginys: ėminys norint ką nors nustatyti; *sample*